

Stockholm 2025-10-31

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Yttrande över Boverkets rapport **Lättnader i kraven på byggnader vid ändring och ombyggnad (2025:12)**

Sveriges Hembygdsförbund (SHF) har tagit del av rubricerad remiss och vill framföra följande synpunkter.

Boverket föreslår ”att undantaget från krav på tillgänglighet och användbarhet för bostäder som inreds på vind utökas och att motsvarande undantag införs för bostäder som inreds i suterräng. Ett nytt undantag från krav på hiss vid ändring införs också för byggnader som innehåller bostäder och som har färre än fyra våningar, dock får inte befintliga hissar tas bort.” Grundkravet ”på tillgänglighet och användbarhet kvarstår”...”I befintliga publika lokaler gäller sedan tidigare retroaktiva krav på tillgänglighet och användbarhet, enkelt av hjälpta hinder. Dessa hinder ska åtgärdas även i lokaler som inte ändras.” och ”påverkas inte av förslagen i” rapporten.

SHF anser att tillgänglighet är viktigt ur många aspekter och för många människor av olika orsaker. Vi har dock kännedom om att det kan innebära stora ingrepp i byggnader som kan minska de kulturhistoriska värdena och har förståelse för att det kan försvåra för fastighetsägare att ändra användning av byggnader till bostäder.

SHF liksom övriga som arbetar med kulturmiljö talar ofta om anpassning eftersom byggnadsbeståndet innehåller så stora variationer. Vi ser därför positivt på att kraven på tillgänglighet vid flytt av byggnad och ändring av byggnad ska anpassas med hänsyn till bestämmelserna om varsamhet och förbud mot förvanskning.

Hissar kräver nyttjande av nya resurser genom att installation av hissar innebär större byggnadsprojekt. Det hänger på så vis ihop med det nya begreppet ”resurshushållning” som införs i PBL. Att införa resurshushållning i PBL är också något som SHF ser mycket positivt på eftersom vi anser att vi behöver arbeta för hållbarhet både för människa och miljön. Möjligheten för fastighetsägare att installera hiss finns kvar och kan troligen locka hyresgäster, även om kravet minskar. SHF anser att det är bra att enkelt avhjälpta hinder för publika lokaler kvarstår, eftersom det också handlar om likabehandling. Boverket anser också att förslagen sammantaget är förenliga med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

För Sveriges hembygdsförbund

Jan Nordwall
Generalsekreterare

Helena Rosenberg
Kulturmiljöstrateg